8. ***Khodak, S. M.*** (2025). Vplyv voiennykh dii na vykonannia mizhnarodnykh komertsiinykh kontraktiv (fors-mazhor, istotna zmina obstavyn) [Impact of hostilities on the performance of international commercial contracts (force majeure, fundamental change of circumstances)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pravo* [Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law], Vol. 1, No. 92, pp. 581–585. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.1.83

Abstract.

Мішин О.Ю. Роль міжнародних контрактів в системі управління міжнародним бізнесом в українських реаліях воєнного часу.

Мета статті полягає в уточненні теоретичних засад та обґрунтуванні підходу до укладання міжнародних контрактів як інструмента управління міжнародним бізнесом в умовах воєнного часу. У дослідженні використано такі методи: метод логічного аналізу та узагальнення, методи групування та порівняння. Проаналізовано наявні підходи до укладання та реалізації міжнародних контрактів. Обґрунтуйте роль міжнародних контрактів у системі управління міжнародним бізнесом. Систематизовано особливості укладання міжнародних контрактів в Україні в умовах воєнного стану. Розкрито зміст функцій міжнародних контрактів, серед яких виділено: планову, організаційну, регулюючу, інформаційну, мотиваційну, інтеграційну, безпекову, комунікаційну, координаційну, адаптаційну, гарантійну та контрольну. Визначено структуру системи адаптивного управління міжнародним бізнесом із виокремленням таких підсистем: підсистема стратегічного управління; підсистема тактичного управління; інформаційна підсистема управління; підсистема фінансового управління; підсистема логістичного управління; підсистема управління ризиками; підсистема управління міжнародними бізнес-відносинами; операційна підсистема управління; підсистема антикризового управління; підсистема контролю. Обґрунтуйте напрями трансформації контрактного управління в умовах воєнного часу. Науковою новизною дослідження є уточнення підходу до формування системи адаптивного управління міжнародним бізнесом шляхом розгляду міжнародних контрактів як інтегрованого інструмента координації та підвищення ефективності економічних, логістичних, фінансових і торговельних операцій підприємства, а також врахування трансформацій бізнес-середовища в умовах воєнного часу. Перспектива подальших наукових досліджень у цьому напрямі полягає в розробленні механізму управління міжнародною контрактною діяльністю підприємств.

Ключові слова: *міжнародний бізнес, міжнародні контракти, управління, управління міжнародним бізнесом, система адаптивного управління міжнародним бізнесом.*

Стаття надійшла до редакції / Received 02.10.2026 Прийнята до друку / Accepted 20.10.2026 Опубліковано/ Published 05.11.2026

Бібліографічний опис статті:

Мішин О.Ю. Роль міжнародних контрактів в системі управління міжнародним бізнесом в українських реаліях воєнного часу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 5. С. 170-174.

Mishyn O. The role of international contracts in the international business management system within the context of wartime Ukraine. Actual problems of innovative economy and law. 2026. No. 5, pp. 170-174.

УДК: 316.422:316.4.063.3:330.341.211.1:332.135:608; JEL Classification: D 10, G 20, G 24, F 21
DOI: https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-5-38

МОЗИЛЬ Василь Богданович, аспірант кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка», https://orcid.org/0009-0001-1155-1065

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ: ІННОВАЦІЙНИЙ ТА ГАРМОНІЙНИЙ ПІДХІД

Мозиль В.Б. Сучасні стратегії фінансування розвитку підприємств: інноваційний та гармонійний підхід.

У статті досліджено питання фінансового розвитку підприємств на основі інноваційного та гармонійного підходів. Зазначено, що основною тенденцією розвитку фінансової структури підприємств є використання фінансових технологій, які прискорюють процес залучення інвестицій і підвищують прозорість фінансових операцій. Досліджено один із новітніх інструментів цифрової трансформації фінансового сектору, а саме токенізацію реальних активів. Визначено, що цей механізм надає доступ до новітніх інвестиційних можливостей, які дозволяють підприємству переводити власні активи в цифрову площину та торгувати ними на відповідних ринках, щоб залучити додаткове фінансування. Вивчено питання ESG-фінансування, яке передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та управлінських критеріїв у процес ухвалення інвестиційних і фінансових рішень. Встановлено, що впровадження ESG-принципів дає змогу залучати фінансові ресурси через спеціалізовані механізми сталого фінансування, а саме: зелені облігації, соціальні облігації, облігації сталого розвитку, ESG-кредити та інвестиції спеціалізованих ESG-фондів. Розглянуто напрям цифрової трансформації фінансового менеджменту, який передбачає впровадження технологій штучного інтелекту та машинного навчання, що має полегшити робочі процеси суб'єктів підприємницької діяльності та покращити аналітичні процеси й ефективність ухвалення рішень. Досліджено питання краудфандингу та венчурного капіталу, як інноваційних механізмів залучення коштів від інвесторів за допомогою спеціалізованих онлайн-ресурсів на різних рівнях існування підприємства.

Ключові слова: *підприємства, фінансування, стратегії, ESG-фінансування, діджиталізація, токенізація, краудфандинг, венчурний капітал, розвиток.*

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

© *МОЗИЛЬ Василь Богданович,* 2026

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних умовах ведення господарської діяльності підприємствами виходить за рамки використання власного капіталу та залучення кредитних ресурсів фінансових установ. Глобалізація фінансових ринків, активний розвиток цифрових технологій, посилення конкуренції і необхідність адаптації бізнесу до швидких змін зовнішнього середовища сприяють появі нових інструментів залучення фінансових ресурсів. Якщо раніше основними джерелами інвестицій були нерозподілений прибуток, банківські кредити та випуск корпоративних цінних паперів, то сьогодні підприємства дедалі частіше використовують альтернативні фінансові механізми, які забезпечують більшу гнучкість, доступність і ефективність фінансування. Серед таких інструментів особливого поширення набули венчурний капітал, краудфандингові платформи, краудлендинг, факторингові операції, фінансування через інвестиційні фонди, зелені облігації та цифрові фінансові активи. Водночас сучасні тенденції свідчать про поступове зміщення акцентів від одноосібного використання окремих фінансових інструментів до комплексного формування багатокомпонентних систем фінансування, здатних забезпечити фінансову стійкість підприємства в умовах невизначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання формування сучасних стратегій фінансування розвитку підприємств розглядається у кількох взаємопов'язаних наукових напрямах. Так, І. Бланк досліджує теоретичні та прикладні аспекти фінансового менеджменту підприємств, акцентуючи увагу на управлінні капіталом, інвестиційній діяльності та фінансовій стратегії як основі довгострокового розвитку підприємства [1]. Є. Брігхем та М. Ерхардт розкривають особливості формування структури капіталу, оцінювання інвестиційних проєктів та механізми залучення фінансових ресурсів у сучасних умовах розвитку бізнесу [2]. А. Дамодаран значну увагу приділяє оцінюванню вартості бізнесу та інвестиційним рішенням, які є важливими складовими стратегічного фінансування підприємств [3]. Дж. Ван Хорн та Дж. Вахович розглядають фінансове планування як інструмент забезпечення стабільності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання [4].

Окремий напрям досліджень присвячений цифровій трансформації фінансів та використанню фінансових технологій. К. Шваб обґрунтовує вплив цифрових технологій на трансформацію бізнес-моделей підприємств та появу нових фінансових інструментів в умовах

Четвертої промислової революції [5]. Д. Тапскотт та А. Тапскотт аналізують перспективи застосування технології блокчейн у фінансовій сфері та її потенціал для формування нових механізмів залучення інвестицій [6]. А. Гулей, Є. Котух та М. Рябокінь досліджують токенізацію реальних активів як інноваційний механізм залучення інвестиційних ресурсів і підвищення ефективності фінансування розвитку економічних суб'єктів [7].

Вагоме місце в сучасних дослідженнях займає проблематика ESG-фінансування та сталого розвитку. Н. Стерн та Дж. Стігліц розглядають фінансові механізми стимулювання екологічно відповідального розвитку та обґрунтовують необхідність врахування екологічних факторів під час інвестиційного процесу [8]. Л. Бебчук та Р. Талліта аналізують роль корпоративного управління та ESG-критеріїв у забезпеченні довгострокової вартості компаній [9]. Г. Серефейм досліджує взаємозв'язок між принципами сталого розвитку та фінансовими результатами діяльності підприємств, доводячи позитивний вплив ESG-практик на інвестиційну привабливість бізнесу [10].

Особливу увагу науковці приділяють питанням альтернативного фінансування та венчурного інвестування. П. Гомперс і Дж. Лернер досліджують особливості функціонування ринку венчурного капіталу та його роль у фінансуванні інноваційних підприємств [11]. Б. Беллефламм, Т. Ламберт та А. Швайнбахер аналізують краудфандинг як новий механізм фінансування бізнесу та визначають його переваги для стартапів і малих підприємств [12]. А. Агарвал та М. Паскіні розглядають практичні аспекти токенізації активів та використання цифрових фінансових інструментів для розширення доступу підприємств до інвестиційних ресурсів [13].

Таким чином, науковий доробок у сфері фінансування розвитку підприємств є достатньо вагомим і охоплює питання фінансового менеджменту, цифрових фінансів, токенізації активів, ESG-фінансування та альтернативних джерел капіталу. Водночас недостатньо дослідженим залишається питання формування комплексної моделі гармонійного поєднання традиційних та інноваційних фінансових інструментів, яка б забезпечувала одночасне досягнення економічної ефективності, фінансової стійкості, інноваційного розвитку та відповідності принципам сталого розвитку підприємства.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є наукове обґрунтування сучасних стратегій фінансування розвитку підприємств на основі інноваційного та гармонійного підходу в умовах повоєнного відновлення України з урахуванням екологічних, соціальних та управлінських чинників розвитку бізнес-середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою тенденцією останніх років є стрімкий розвиток фінансових технологій, які кардинально змінюють підходи до залучення та управління капіталом. Використання цифрових платформ дозволяє підприємствам значно скорочувати витрати на пошук інвесторів, прискорювати процес залучення фінансових ресурсів і підвищувати рівень прозорості фінансових операцій. Технології штучного інтелекту, великі масиви даних, блокчейн та автоматизовані системи управління фінансами створюють нові можливості для оцінки інвестиційних ризиків, прогнозування грошових потоків і формування оптимальної структури капіталу. У результаті фінансовий менеджмент поступово трансформується з інструмента обліку та контролю у стратегічний механізм забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Одним із найновітніших механізмів залучення фінансових ресурсів підприємствами є токенізація активів (рис. 1). Розвиток токенізації активів пов'язаний з розвитком цифрових фінансів, які в останні роки стали основою для розвитку фінансового менеджменту на підприємствах. Сутність даного механізму полягає у переведенні прав на реальні активи суб'єкта господарювання (нерухомість, обладнання, інтелектуальні права та ін.) у цифровий формат шляхом створення токенів, таке переведення відбувається на основі технології блокчейнів. Відтак токен, стає цифровим підтвердженням на активи підприємства чи його доходи, які генеруються за рахунок таких активів. Даний механізм дозволяє залучати суб'єктам господарювання додаткові фінансові ресурси від продажу токенів та інвестувати їх у подальший розвиток, що особливо важливо в період економічної нестабільності, через військові дії в країні та нестабільність ринку кредитних ресурсів.

Розглянемо алгоритм токенізації активів підприємства. Першочерговим кроком є визначення активів, які можна цифровізувати. Основними активами для цифровізації є нематеріальні активи, обладнання, рухоме майно, інтелектуальна власність підприємств, майбутні грошові потоки, які прогнозуються з урахуванням зростання надходжень від залучення фінансових ресурсів шляхом продажу токенів. Після прийняття рішення щодо токенізації обраних активів підприємство проводить їх оцінку, визначаючи наявну вартість, очікувану дохідність та можливі ризики, що виникають у процесі діяльності підприємства, а також враховуючи геополітичну ситуацію в суспільстві. Варто зазначити, що вартість токенів визначається шляхом незалежного оцінювання для формування реалістичного портфеля цифрових активів. Наступним етапом токенізації активів підприємства є створення правової структури для передачі цих активів. Такі дії здійснюються для відокремлення основних активів підприємства від сформованих токенів, що, своєю чергою, мінімізує ризики для майбутніх інвесторів.

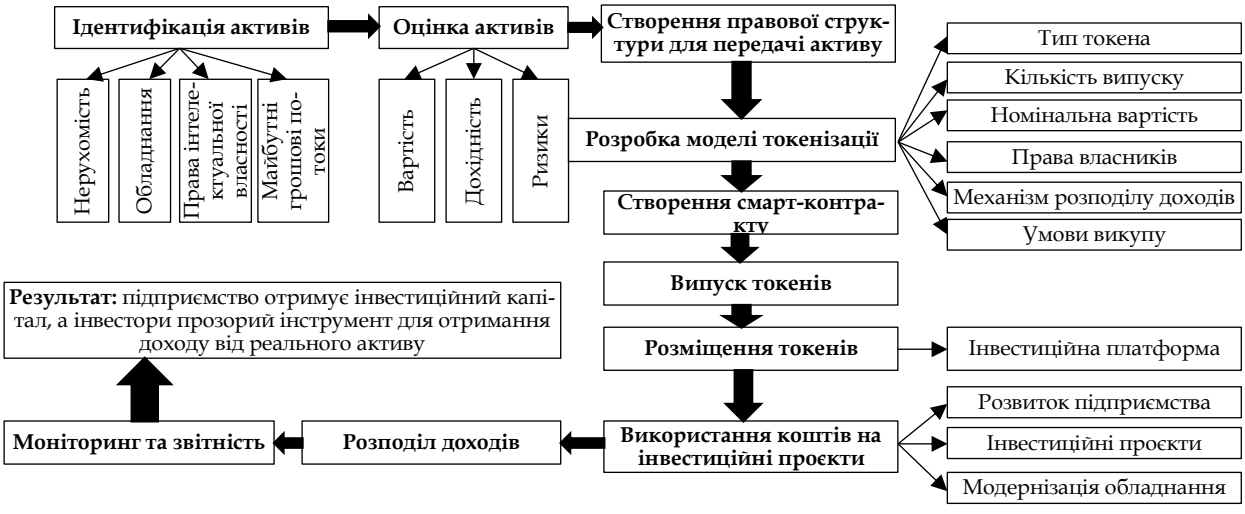

Рис. 1. Алгоритм токенізації активів підприємства. *Джерело: авторська розробка*

Четвертим етапом процесу токенізації є розробка моделі, яка передбачає визначення типу токенів, кількість випущених токенів, їх номінальну вартість, права власників, механізм розподілу доходів та умови їх випуску. Одночасно з четвертим етапом реалізовується п'ятий етап, на якому створюється смарт-контракт, який автоматизує всі процеси та забезпечує прозорість фінансових процесів. Смарт-договори мінімізують витрати на фінансове посередництво та знижують ризики під час реалізації механізму токенізації активів.

Наступними етапами є випуск токенів та їх розміщення на інвестиційній платформі. Після реалізації токенів, суб'єкт підприємницької діяльності може використовувати залучені фінансові ресурси на модернізацію виробництва, придбання рухомого та нерухомого майна, розширення виробництва, поповнення оборотного капіталу, розвиток нових проєктів. Кожен з інвесторів, які придбали актив мають право на частку в майбутніх доходах підприємства. Важливою перевагою випущених токенів є можливість їх розподілу на безліч невеликих частинок, що дозволяє підприємству продавати не актив як окрему одиницю, а залучати кошти на окремі часточки, даючи змогу залучити значно більшу кількість інвесторів.

Після проведення всіх основних заходів з токенізації здійснюється постійний моніторинг використання коштів, прибутковості підприємства та діяльності нових проєктів, розпочатих за рахунок залучених коштів. Уся наявна інформація з моніторингу передається інвесторам для розуміння ними процесів діяльності підприємства та руху їхніх активів. Ще одним кроком до прозорої діяльності є проведення незалежного аудиту, завдяки якому буде сформована довіра інвесторів до підприємства.

Основною перевагою токенізації активів підприємства є залучення інвестиційного капіталу, а інвестори отримують прозорий інструмент для отримання доходу від реального активу.

Такий інструмент може стати проривом в залученні додаткових фінансових ресурсів українськими підприємствами в час економічної нестабільності в країні.

Одним із найновіших інструментів фінансування розвитку підприємств є ESG-фінансування. Перш за все, цей механізм передбачає не лише залучення фінансових ресурсів, а й інтеграцію екологічних, соціальних та управлінських факторів під час ухвалення фінансових чи інвестиційних рішень. ESG-фінансування стало викликом на глобальні проблеми екологічного (зміна клімату, виснаження природних ресурсів) та соціального характеру (від'ємний природній приріст населення, міграція, соціальна нерівність) з якими світ зіштовхнувся у XXI столітті, що значно різниться з основними цілями, які перед собою ставили суб'єкти господарської діяльності у XX столітті, коли основною метою була максимізація доходів. Діяльність підприємств у XX столітті призвела до погіршення екологічної ситуації у світі, що, своєю чергою, спричинило запровадження ESG-фінансування підприємств, спрямованого на залучення довгострокових інвестицій з метою покращення якості життя громадян.

Екологічна складова ESG спрямована на оцінку діяльності суб'єктів господарювання враховуючи вплив навколишнього природного середовища, а саме:

- Рівень викидів парникових газів;
- Ефективність управління відходами;
- Використання відновлювальних джерел енергії;
- Обсяги споживання енергетичних ресурсів;
- Впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Основними напрямками діяльності підприємств в питаннях збереження навколишнього природного середовища є декарбонізація виробництва, тобто зниження викидів CO_2 в атмосферу та впровадження принципів циркулярної економіки.

Соціальна складова ESG відповідає за взаємодію суб'єкта господарювання з працівниками, мешканцями громади, в якій розміщене і провадить свою діяльність підприємство, та споживачами продукції. Основними напрямами діяльності, які відповідають за соціальну складову є:

- забезпечення безпечних умов праці;
- навчання та розвиток персоналу підприємства;
- підтримка гендерної рівності;
- програми соціальної підтримки для працівників;
- соціалізація бізнесу в громаді.

Підприємства, які забезпечують соціальні напрями, мають позитивний імідж у громадах, високий рівень репутації перед інвесторами та значні переваги у залученні висококваліфікованих працівників.

Третім напрямом ESG є рівень корпоративного управління, який перш за все включає:

- рівень прозорості діяльності;
- ефективність внутрішнього контролю;
- дотримання антикорупційної політики;
- захист прав інвесторів;
- запровадження ризик-менеджменту на підприємстві.

Корпоративне управління є однією з основних складових концепції сталого розвитку бізнесу, оскільки дозволяє оцінити рівень управлінських ризиків та ступінь надійності компанії.

Механізм впровадження ESG-фінансування підприємства передбачає послідовні дії для розвитку підприємства (рис. 2). Першочерговим завданням є проведення ESG-аудиту, а саме екологічної, соціальної та управлінської оцінки діяльності підприємства. На основі отриманих результатів підприємство формує ESG-стратегію, у якій визначено основні складові для зниження впливу на довкілля, покращення якості роботи працівників та удосконалення корпоративного управління. Наступним етапом є система моніторингу та підготовка нефінансової звітності підприємства, яка дає змогу підтвердити відповідність підприємства вимогам інвесторів і отримати доступ до ESG-фінансування.

Якісною перевагою є можливість залучення коштів через ESG-інструменти, а саме:

- зелені облігації для реалізації екологічних проєктів;
- соціальні облігації для фінансування програм соціального розвитку;
- облігації сталого розвитку;
- ESG-кредити, ставка яких може знижуватися при досягненні певного рівня екологічних чи соціальних стандартів;
- Інвестиції спеціалізованих ESG-фондів.

Для українських підприємств використання механізму ESG-фінансування є доречним у контексті післявоєнної відбудови, оскільки міжнародні інвестори будуть готові вкладати фінансові ресурси в діяльність українського бізнесу як потенційні точки зростання з можливістю виходу на міжнародні ринки, що дасть змогу швидко конвертувати вкладені інвестиції в прибутки. Реалізація механізму ESG-фінансування сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості українського бізнесу та формуванні довгострокової стратегії розвитку підприємств.

Інноваційний підхід до фінансування розвитку підприємств базується на використанні сучасних технологій, цифрових фінансових інструментів та нових моделей залучення капіталу, які дають змогу забезпечити швидке масштабування бізнесу та підвищити його конкурентоспроможність. На відміну від традиційних підходів, орієнтованих переважно на банківське кредитування або використання власних коштів, інноваційна модель фінансування передбачає активне залучення різноманітних фінансових ресурсів із різних джерел та їх інтеграцію в єдину систему фінансового забезпечення розвитку підприємства.

Одним із ключових напрямів реалізації інноваційного підходу до фінансування розвитку підприємств є

цифровізація фінансового менеджменту, яка передбачає широке впровадження сучасних інформаційних технологій у процеси управління фінансовими ресурсами, аналізу даних і прийняття управлінських рішень. Стрімкий розвиток цифрової економіки зумовлює необхідність переходу від традиційних методів фінансового планування та контролю до інтелектуальних систем управління, здатних оперативно обробляти великі обсяги інформації та формувати рекомендації щодо найбільш ефективного використання фінансових ресурсів. У сучасних умовах підприємства функціонують в середовищі постійних змін, що супроводжуються коливаннями валютних курсів, змінами цін на сировину та енергоносії, трансформацією ринків збуту та зростанням конкуренції. За таких умов швидкість отримання та аналізу фінансової інформації стає одним із ключових факторів забезпечення конкурентоспроможності та фінансової стійкості бізнесу.

Рис. 2. Механізм ESG-фінансування підприємства. *Джерело: авторська розробка*

Важливим напрямом цифрової трансформації фінансового менеджменту є впровадження технологій штучного інтелекту та машинного навчання, які суттєво розширюють можливості аналізу фінансової інформації та підтримки ухвалення управлінських рішень. Традиційні підходи до фінансового аналізу здебільшого ґрунтуються на ретроспективній інформації та експертних оцінках, що не завжди дає змогу врахувати швидкі зміни в ринковому середовищі. Натомість сучасні алгоритми здатні опрацьовувати значні масиви даних, виявляти складні взаємозв'язки між різними економічними показниками та формувати точніші прогнози щодо майбутнього фінансового стану підприємства. Завдяки цьому з'являється можливість своєчасно оцінювати зміни попиту на продукцію, аналізувати поведінку споживачів, відстежувати динаміку цін на ресурси та враховувати вплив макроекономічних чинників. Отримані результати можуть використовуватися для прогнозування доходів, планування потреби в оборотних коштах, оцінки інвестиційних перспектив і виявлення потенційних фінансових ризиків. Це створює додаткові передумови для підвищення обґрунтованості рішень у сфері інвестування, залучення капіталу та управління грошовими потоками.

Значний потенціал для вдосконалення фінансового управління пов'язаний із використанням технологій Big Data. Їх застосування дозволяє об'єднувати та аналізувати інформацію, що надходить із різних джерел: внутрішніх облікових систем підприємства, банківських операцій, фондових ринків, державних статистичних баз, електронних торговельних майданчиків та інших цифрових ресурсів. Комплексне опрацювання таких даних дає змогу отримати більш повне уявлення про тенденції розвитку ринку, зміни у споживчих перевагах та потенційні фактори ризику. Особливу цінність становить можливість виявлення тенденцій на ранніх етапах їх формування, коли вони ще не відображені у фінансовій звітності. Це дозволяє підприємству завчасно коригувати власну фінансову політику, адаптувати інвестиційні плани та підвищувати ефективність використання фінансових ресурсів. Практична реалізація цифрового фінансового менеджменту передбачає формування єдиного інформаційного середовища, у межах якого об'єднуються бухгалтерські, управлінські, виробничі та логістичні системи підприємства. Насамперед здійснюється інтеграція інформаційних потоків на базі сучасних ERP-рішень, що забезпечує оперативний обмін даними між структурними підрозділами та формування актуальної інформації для управлінських потреб. Наступним кроком є впровадження інструментів прогнозної аналітики та ризик-менеджменту, які використовують алгоритми штучного інтелекту для моделювання можливих сценаріїв розвитку подій. Важливим елементом такої системи є постійний моніторинг фінансових показників, що дозволяє своєчасно виявляти зміни в ліквідності, прибутковості, структурі капіталу та інших показниках фінансової стійкості підприємства.

Серед перспективних напрямів розвитку цифрового фінансового менеджменту варто відзначити автоматизацію оцінювання інвестиційних проєктів. Сучасні аналітичні системи здатні здійснювати комплексний аналіз інвестиційних ініціатив із урахуванням фінансових, виробничих, екологічних та ринкових факторів. На основі розрахунку показників ефективності інвестицій, прогнозних грошових потоків та ризиків формується об'єктивна оцінка кожного проєкту. Це дозволяє визначати пріоритетні напрями інвестування та підвищувати ефективність розподілу фінансових ресурсів між альтернативними проєктами розвитку.

Важливим результатом цифровізації фінансового менеджменту є також удосконалення системи управління ризиками. Використання цифрових платформ дає можливість безперервно відстежувати вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на фінансовий стан підприємства, аналізувати можливі наслідки змін валютних курсів, процентних ставок, цін на сировину та інших економічних показників. На основі такого аналізу можуть формуватися рекомендації щодо мінімізації ризиків та підтримання належного рівня фінансової стабільності. У підсумку цифрові технології стають не лише інструментом автоматизації окремих фінансових процесів, а й важливим чинником підвищення адаптивності підприємства до змін зовнішнього середовища та забезпечення його довгострокового розвитку.

Для українських підприємств цифровізація фінансового менеджменту має особливе значення в умовах післявоєнного відновлення економіки та посилення інтеграції в європейський економічний простір. У зв'язку з цим

необхідно сприяти впровадженню інтегрованих цифрових платформ управління фінансами, інтеграції систем штучного інтелекту для прогнозування фінансових показників, використанню технологій великих даних для оцінки інвестиційної привабливості проектів та створенню цифрових центрів управління фінансовими ризиками. Запровадження таких заходів сприятиме більш ефективному використанню фінансових ресурсів, укріпленню фінансової стійкості підприємств і створенням передумов для їх довгострокового інноваційного розвитку.

Одним з ключових елементів сучасної інноваційної політики формування фінансування розвитку підприємств є застосування альтернативних механізмів залучення інвестиційних ресурсів, що дають змогу диверсифікувати джерела капіталу та знизити залежність бізнесу від традиційного банківського кредитування. В умовах зростаючої конкуренції за фінансові ресурси, зростання вартості кредитних ресурсів та посилення вимог фінансових установ до позичальників підприємствам доводиться шукати нові джерела для забезпечення інвестиційних потреб. Особливо гостро стоїть ця проблема для інноваційних компаній, стартапів і тих, що реалізують високотехнологічні або ризикові проєкти, і часто не мають достатньої кредитної історії, ліквідного забезпечення або стабільних фінансових показників для отримання банківського фінансування. Саме тому в сучасній практиці дедалі більшого значення набувають альтернативні інструменти залучення капіталу, серед яких особливе місце посідають краудфандинг, венчурне фінансування, бізнес-ангельські інвестиції, краудлендинг, токенізація активів та спеціалізовані цифрові інвестиційні платформи.

Одним із найдинамічніших механізмів фінансування інноваційних проєктів є краудфандинг, який передбачає збір коштів від великої кількості інвесторів за допомогою спеціалізованих онлайн-платформ. Суть цього методу полягає в тому, що компанія або стартап публікує свій проєкт на цифровій платформі, встановлює необхідний рівень фінансування, терміни реалізації та очікувані результати, а потім потенційні інвестори можуть фінансувати його реалізацію. Перевагою краудфандингу є те, що для залучення грошей не потрібно проходити складні банківські процедури й довгі перевірки платоспроможності чи надавати в заставу майно. До того ж краудфандингові платформи виступають і як маркетингові інструменти, оскільки дають змогу оцінити реакцію потенційних клієнтів на новий продукт ще до його виходу на ринок. Для підприємств це – можливість не тільки залучити фінансові ресурси, а й апробувати на ринку комерційний потенціал інноваційної ідеї.

Важливим джерелом фінансування інноваційного розвитку також є венчурний капітал, спрямований на підтримку компаній з високим потенціалом для розвитку. Венчурні інвестори інвестують у технологічні компанії на ранній стадії зростання, роблячи це тоді, коли ризик є найвищим, але існує потенціал для отримання значного доходу в майбутньому. На відміну від банків, венчурні фонди більше звертають увагу не на поточний стан справ компанії, а на її перспективи й потенціал, бізнес-модель, унікальність технології, конкурентну перевагу та якість команди управління. Здійснення венчурного фінансування в практичній площині означає інвестування коштів інвестора у форму підприємства шляхом участі в корпоративних правах або акціях товариства. Зібрані кошти вони спрямовують на проведення науково-дослідних робіт, розробку нових продуктів, на діджиталізацію виробництва чи на масштабування бізнесу. Коли компанія зростає, інвестор може продати свою частку стратегічному інвестору й зафіксувати прибуток від зростання компанії.

Для компаній, які використовують альтернативні методи залучення коштів (альтернативне фінансування), ефективність цих методів залежить від застосування відповідних цифрових технологій, що зробить їхні інвестиційні процеси більш прозорими та допоможе побудувати довіру з потенційними інвесторами. Для створення довірчих відносин між компанією та інвестором потрібні такі технології, як-от блокчейн, смарт-контракти, електронна ідентифікація інвестора та автоматизований фінансовий моніторинг. Інвестори тепер можуть відстежувати хід проектів у режимі реального часу та переконатися, що компанія виконує свої фінансові зобов'язання перед ними, а також що вони отримують точну інформацію про результати діяльності бізнесу, в який вони інвестували. Це робить альтернативні інвестиції більш привабливими для інших потенційних інвесторів. Це збільшить кількість людей, зацікавлених в інвестуванні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Суб'єктам господарської діяльності в Україні доцільно розробити консолідовану альтернативну стратегію фінансування, використовуючи поєднання традиційних і нових способів залучення коштів. Формування цифрових інвестиційних платформ для національного ринку та ринку венчурного капіталу; встановлення законодавчих принципів щодо токенізації активів; а також державна підтримка краудфандингу для нових підприємств можуть стати частиною відчутного механізму реалізації вищезазначеного підходу. Також слід здійснювати інвестиції у фонди, призначені виключно для підтримки цифрових компаній та інноваційних проєктів, які пропонують спільне фінансування перспективних початкових бізнес-проєктів. Завдяки впровадженню такої політики та програм підприємства отримають доступ до більшого капіталу, а інвестиційна активність зросте, водночас створюючи сприятливий клімат для процвітання інноваційного бізнесу.

Інноваційні можливості фінансового та гармонійного розвитку підприємств мають значні перспективи для подальшого розвитку в напрямках використання можливостей цифровізації на основі новітніх платформ для залучення інвестицій, ведення обліку та моніторингу процесів.

Література.

1. ***Бланк І. О.*** (2012). *Фінансовий менеджмент*. Київ : Ніка-Центр. 784 с.
2. ***Brigham E. F., Ehrhardt M. C.*** (2017). *Financial Management: Theory and Practice*. Boston : Cengage Learning. 1221 p.
3. ***Damodaran A.*** (2015). *Applied Corporate Finance*. Hoboken: John Wiley & Sons.
4. ***Van Horne J. C., Wachowicz J. M.*** *Fundamentals of Financial Management*. 13th ed. Pearson Education.
5. ***Schwab K.*** (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. Geneva: World Economic Forum. 172 p.
6. ***Tapscott D., Tapscott A.*** (2018). *Blockchain Revolution: How the Technology behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies Is Changing the World*. First Portfolio.
7. ***Гулей А., Котух Є., Рябокінь М.*** (2024). RWA-токенізація як інноваційний механізм залучення інвестицій та збільшення надходжень місцевих бюджетів. *Економіка та суспільство*, (64).
8. ***Stern N., Stiglitz J. E.*** (2017). *Report of the High-Level Commission on Carbon Prices*. World Bank.
9. ***Bebchuk L., Tallarita R.*** (2020). The Illusory Promise of Stakeholder Governance. *Cornell Law Review*, 106.
10. ***Serafeim G.*** (2022). *Purpose and Profit: How Business Can Lift Up the World*. Harper Business.
11. ***Gompers P., Lerner J.*** (2004). *The Venture Capital Cycle*. MIT Press.
12. ***Belleflamme P., Lambert T., Schwienbacher A.*** (2014). Crowdfunding: Tapping the Right Crowd. *Journal of Business Venturing*, 29(5).
13. ***Paschini M., Agarwal N.*** (2021). *Tokenized Asset Backed by Government Bonds and Identity and Risk Scoring of Associated Token Transactions*. Patent US10977645B2.

References.

1. ***Blank, I. O.*** (2012). *Finansovyi menedzhment [Financial Management]*. Kyiv: Nika-Tsentr. 784 p.
2. ***Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C.*** (2017). *Financial Management: Theory and Practice*. Boston: Cengage Learning. 1221 p.
3. ***Damodaran, A.*** (2015). *Applied Corporate Finance*. Hoboken: John Wiley & Sons.

4. ***Van Horne, J. C., & Wachowicz, J. M.*** (n.d.). *Fundamentals of Financial Management*. 13th ed. Pearson Education.
5. ***Schwab, K.*** (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. Geneva: World Economic Forum. 172 p.
6. Tapscott, D., & Tapscott, A. (2018). *Blockchain Revolution: How the Technology behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies Is Changing the World*. First Portfolio.
7. ***Hulei, A., Kotukh, Ye., & Riabokin, M.*** (2024). RWA-tokenizatsiia yak innovatsiinyi mekhanizm zaluchennia investytsii ta zbilshennia nadkhodzhen mistsevykh biudzhetiv [RWA tokenization as an innovative mechanism for attracting investment and increasing local budget revenues]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, 64.
8. ***Stern, N., & Stiglitz, J. E.*** (2017). *Report of the High-Level Commission on Carbon Prices*. World Bank.
9. ***Bebchuk, L., & Tallarita, R.*** (2020). The Illusory Promise of Stakeholder Governance. *Cornell Law Review*, 106.
10. ***Serafeim, G.*** (2022). *Purpose and Profit: How Business Can Lift Up the World*. Harper Business.
11. ***Gompers, P., & Lerner, J.*** (2004). *The Venture Capital Cycle*. MIT Press.
12. ***Belleflamme, P., Lambert, T., & Schwienbacher, A.*** (2014). Crowdfunding: Tapping the Right Crowd. *Journal of Business Venturing*, 29(5).
13. ***Paschini, M., & Agarwal, N.*** (2021). *Tokenized Asset Backed by Government Bonds and Identity and Risk Scoring of Associated Token Transactions*. Patent US10977645B2.

Abstract.

Mozyl V. Current strategies for financing enterprise development: an innovative and harmonious approach.

This article examines corporate financial development through innovative and harmonious approaches. The main trend in the development of corporate financial structures is the use of financial technologies that accelerate investment attraction and increase the transparency of financial transactions. This paper examines one of the latest tools for the financial sector's digital transformation: the tokenization of real assets. This mechanism provides access to new investment opportunities, allowing enterprises to transfer their assets into the digital realm and trade them on relevant markets to attract additional funding. The paper also examines ESG financing, which integrates environmental, social, and governance criteria into investment and financial decision-making. The paper establishes that implementing ESG principles enables companies to attract financial resources through specialized sustainable financing mechanisms, namely green bonds, social bonds, sustainable development bonds, ESG loans, and investments by specialized ESG funds. This paper examines the trend toward the digital transformation of financial management, which involves implementing artificial intelligence and machine learning technologies to streamline business processes and improve analytical capabilities and decision-making efficiency. The paper examines crowdfunding and venture capital as innovative mechanisms for raising funds from investors via specialized online platforms at various stages of a company's development. Innovative opportunities for the financial and harmonious development of enterprises hold significant potential for further advancement through digitalization – specifically by leveraging cutting-edge platforms to attract investment, manage accounting, and monitor processes.

Keywords: *enterprises, financing, strategies, ESG financing, digitalization, tokenization, crowdfunding, venture capital, development.*

Стаття надійшла до редакції / Received 05.10.2026 Прийнята до друку / Accepted 28.10.2026 Опубліковано/ Published 05.11.2026

Бібліографічний опис статті:

Мозиль В.Б. Сучасні стратегії фінансування розвитку підприємств: інноваційний та гармонійний підхід. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 5. С. 174-179.

Mozyl V. Current strategies for financing enterprise development: an innovative and harmonious approach. Actual problems of innovative economy and law. 2026. No. 5, pp. 174-179.

УДК: 338.24:656.078:004; JEL Classification: L91, L96, O18, O38, H11 DOI: https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-5-39

МОЛНАР Олександр Сергійович, к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», https://orcid.org/0000-0002-4509-2602

ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Молнар О.С. Інституційно-організаційне забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів розвитку логістичної інформаційно-телекомунікаційної системи України.

У статті розкрито теоретичні, правові та організаційно-управлінські засади формування інституційно-орієнтованого середовища для реалізації стратегічних напрямів розвитку логістичної інформаційно-телекомунікаційної системи (ЛІТС) України. Систематизовано нормативно-правову базу вітчизняного законодавства, зокрема стратегічні програми та закони у галузі мультимодальних перевезень, кібербезпеки та електронного документообігу. Проаналізовано світовий досвід (ЄС, США, Японії, Південної Кореї, Китаю) щодо побудови інституційних моделей управління цифровізацією логістики та визначено релевантні інструменти для їх адаптації в Україні. Обґрунтовано концепт багаторівневої інституційної архітектури ЛІТС, яка об'єднує національний, міжвідомчий, регіональний і корпоративний рівні на основі єдиного децентралізованого контуру логістичних даних.

Ключові слова: *інституційне забезпечення, логістична інформаційно-телекомунікаційна система, цифрова трансформація, євроінтеграція, децентралізований контур даних, мультимодальність, стійкість, сценарне управління.*

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

***© МОЛНАР Олександр Сергійович,* 2026**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Практичне втілення стратегічних векторів цифрової трансформації транспортно-логістичної інфраструктури національного господарства вимагає формування дієвої інституційно-організаційної платформи. Проєктування цільової архітектури логістичної інформаційно-телекомунікаційної системи (ЛІТС) із деталізацією її структурних рівнів, функцій та цифрових протоколів залишатиметься суто теоретичною концепцією без чітко розмежованої системи повноважень, узгоджених регламентів міжсуб'єктної взаємодії, диверсифікованих інвестиційних джерел і прозорих механізмів відповідальності. Особливо критичного значення зазначене завдання набуває в умовах воєнного стану, який супроводжується фізичним руйнуванням транспортно-складських вузлів, трансформацією логістичних маршрутів, жорстким дефіцитом ресурсів і зростанням вимог до кіберстійкості та безперервності перевезень. У цьому контексті інституційне та інвестиційне підґрунтя виходить за межі відновлення пошкоджених об'єктів, стаючи основою для створення якісно нової логістичної екосистеми, синхронізованої з потребами повоєнної економіки, стандартами ЄС і пріоритетами цифрового переходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальне обґрунтування інституційно-організаційних засад розбудови ЛІТС спирається на ґрунтовний доробок М. І. Стегней та її співавторів [1-4]. Зокрема, науковцями сформовано модель організації транспортно-логістичної системи національного господарства в концепції сталого розвитку [1], обґрунтовано пріоритетність застосування технологічних інновацій як базового підґрунтя екологічної та економічної сталості логістичної сфери [2], а також доведено, що цифрові інновації є ключовими драйверами збереження стійкості й адаптивності бізнес-процесів у транспортно-логістичному секторі України в умовах воєнного стану [3]. Крім того, методологічні підходи авторів щодо моделювання й прогнозування повоєнного відновлення транспортного потенціалу держави [4] слугують теоретичним фундаментом для розроблення перспективних інституційних механізмів управління логістичними потоками. Водночас, попри високу цінність наявних напрацювань, завдання побудови багаторівневої інституційної архітектури ЛІТС на основі єдиного децентралізованого контуру даних та її узгодження з європейськими нормативно-правовими регламентами потребує подальшої цілеспрямованої розробки.